

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ personæ, & quo tempore ad confessionem ex Ecclesiastico præcepto
teneantur. §. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

declarentur: vt pro qualitate cause absolutionem concedat, & penitentiam iniungat, efficitur sane, penitentes obligatos esse ad hoc iudicium omnia peccata mortalia in specie, & sigillatim adducere, quippe vnum tantum peccatum mortale, & absolutionem impedire potest, & iudicium notabiliter variare.

2. Hanc obligationem communiter Doctores agnoscunt pro mortis articulo, pro periculo partu, pro naufragio imminenti, pro belli conflictu, pro grassante peste, & similibus: quippe cum eo tempore maxime urgeat necessitas diuinæ reconciliationis, decuit conscientia peccati mortalis grauarum astringi obligatione assumendi medium ad reconciliationem per se institutum. Quinimò, esto periculum mortis proximè non adsit, si adsit periculum probabile nunquam inueniendi sacerdotem, cui confiteri possis, iure diuino teneris confiteri, aliàs manifesto periculo te expones omitendi Sacramentum, quod à Christo Domino in remedium necessarium peccati post Baptismum commissi institutum & præceptum est: vt bene docent ex communi sententia D. Thom. in 4. dist. 17. q. 3. art. 1. q. 4. Suar. tom. 4. de penitent. disp. 35. sect. 3. à num. 2. Coninch. disp. 5. dub. 2. concl. 1. num. 16. Henrici. l. 4. c. 3. n. 3. & cap. 6. n. 6. Fagund. de secundo Ecclesie præcepto. l. 1. c. 1. num. 6. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 5.

3. Extra prædictum tempus, seclusa Ecclesie determinatione, satis probabile est, nullum aliud esse, quo fideles, maxime si contriti existant, ad faciendam confessionem astringantur. Neque enim statim post commissum mortale peccatum obligat, sicuti dixerunt Guillelm. Parisi. de Sacram. penit. cap. 19. aliàs 14. & Angel. verbo, Confessio, l. 1. §. 3. Sed viens Deus sua misericordia, inducias peccatori concedit, & tempus necessitatis expectat, alias Ecclesia annum confessionem tantum præcipiendo, suo muneri non satisfacere, sed necessarium debet confessionem post commissum peccatum statim præcipere, vt bene docet D. Thom. in supplem. quest. 6. art. 5. Adrian. in 4. de confess. §. Tertio inquirendum est. Sorus in 4. dist. 18. quest. 1. art. 4. Coninch. disp. 5. dub. 2. num. 32. Henrici. lib. 4. cap. 3. n. 2. Layman. supra, n. 4. Neque item obligat diuinum præceptum, vt dixit Ioann. Medin. C. de confess. tract. 2. q. 14. §. 2. sub finem, quoties peccatori adsit periculum obliuionis peccati commissi. Nam, vt rectè Suarez disp. 35. sect. 3. num. 6. Coninch. disp. 5. dub. 2. n. 33. Layman. dist. c. 3. n. 4. ex vi iuris diuini tantum astringitur penitens ad fatenda ea peccata, quæ post diligentem inquisitionem memoriæ occurrerint; nunquam tamen tenetur extraordinariam diligentiam adhibere, ne illorum obliuiscatur, aliàs peccatis affluens, & obliuiosus, teneretur sæpe in anno confiteri: vel sua peccata scripto mandare: quod Doctores nuper relati ex communi sententia reprobant. Restat ergo, vt seclusa Ecclesie determinatione solum pro mortis periculo obligatio confessionis adsit. Nam cum ex iure diuino nullum aliud tempus huius obligationis exequendæ determinatum signari possit, pro nullo alio hæc obligatio asserenda est, vt rectè docuit Suar. disp. 35. sect. 3. n. 6. Coninch. disp. 5. dub. 2. concl. 3. in fine. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. capit. 5. n. 5. Fagund. de secundo Ecclesie præcepto. l. 1. c. 1. n. 6. Fillucius tract. 7. c. 2. q. 5. Dixi, seclusa Ecclesie determinatione: nam ea posita non solum præcepto ecclesiastico, sed diuino, teneris peccata annuatim fateri: quippe credendum est, Christum Dominum obligationem confessionis pro mortis articulo imposuisse: pro aliis vero temporibus, iuxta Ecclesie determinationem, vt tradit Valq. q. 90. art. 1. dub. 4. n. 26.

4. Per accidens autem obligari fideles possunt ad confessionem. Primò, si grauari conscientia peccati mortalis, tamen contriti, suscipere Eucharistiam velint: ob dignitatem enim tanti Sacramenti tenentur ex præcepto diuino non solum contritione; sed confessione cuiuscunque mortalis peccati non confessi occurrentis memoriæ ante Communionem se disponere, iuxta illud Pauli 1. Probet autem se ipsum homo, & tradit Trident. sess. 13. cap. 7. & can. 11. & pluribus exornat D. Thom. 3. par. qu. 80. art. 4. & ibi Suarez disp. 80. sect. 3. Bellarm. in 4. de Eucharist. cap. 17. Henrici. l. 8. cap. 45. & alij, & nos superiori tractatu diximus.

5. Secundò, obligaris, si certam speciem peccati, verbi gratia, luxuriæ, odij, aut furti, credas, te non posse moraliter vitare, quin ad penitentiam accedas, & confessarij monitis adiuueris: cum enim teneris, quodlibet peccatum vitare, teneris & media apponere, quæ reputas ad eum finem necessaria, argument. textus in cap. Præterea, de officio deleg. & tradit in præfati Caieranus verbo, Sacramentalis confessio. Petrus de Soto section. 5. de confession. Suarez disput. 35. section. 3. numer. 10. Coninch. disp. 5. de confession. necessitat. dub. 2. num. 31. Fagundez de secundo Ecclesie præcepto. lib. 1. cap. 1. numer. 15. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. capit. 5. numer. 6. Noranter dixi, si certam speciem peccati, &c. nam ex eo, quod credas, plura in genere peccata vitaturum, si confessionem frequentes non videris speciale peccatum committere confessionem omitendo: quia eo casu non reputatur confessio medium

propinquè necessarium ad peccatum vitandum: siquidem peccatum non in genere, sed in specie & sigillatim committendum est, ad cuius fugam non apprehenditur confessio necessaria. Aliàs damnare peccati mortalis teneremur plures confessionem per annum diferentes, alijque operibus virtutis non incumbentes: siquidem plura peccata sine dubio vitarent, si confessionem frequentarent singulis mensibus, aliaque opera virtutis exercerent. Atque ita docent Caiet. & Petr. de Soto supra. Suar. dist. a sect. 3. n. 11. Fagund. l. 1. c. 1. n. 16. Coninch. disp. 5. dub. 2. n. 31.

6. Personæ, quæ diuino præcepto confessionis astringuntur, sunt fideles post Baptismum in peccatum mortale lapsi: quia solum peccata post Baptismum commissi Sacramento Penitentiae subici possunt. Vnde fit, infideles obligari non posse præcepto diuino confessionis: quia nequeant obligari ad confessionem, quouisque materia confessionis apponatur, quæ non est peccatum ante Baptismum commissum; sed post Baptismum: & ita tradunt ex communi sententia Maior in 4. dist. 17. quest. 1. Sorus in 4. dist. 18. quest. 1. art. 2. Medin. tr. 2. de confess. q. 5. circa fin. Suar. disp. 35. sect. 2. n. 2. Fagund. de secundo Ecclesie præcepto. lib. 1. cap. 2. n. 4. Sanch. lib. 1. sum. cap. 2. n. 15. Henrici. lib. 4. cap. 5. n. 5. Bonac. disp. 5. de penitent. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 5.

7. Dixi, lapsi post Baptismum in mortale peccatum: nam habentes sola peccata venialia, nec præcepto diuino, neque ecclesiastico astringuntur, vt satis colligitur ex capite. Omnis virtusque secus de penitent. & remiss. & ex Trident. sess. 14. ca. 5. & ex his quæ diximus supra punct. 6. vbi probauimus, peccata venialia non esse huius Sacramenti materiam necessariam, sed voluntariam. Et tradunt in præfati post alios antiquiores Suar. disp. 36. sect. 2. n. 9. Coninch. disp. 5. de penit. dub. 5. num. 52. Fagund. de secundo Ecclesie præcepto. l. 1. c. 2. n. 8. & 9. Bonac. disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 8.

8. Qui verò nec peccatum mortale, neque veniale vnquam commiserunt, sicuti hoc priuilegium Sanctissimæ Virginis fuit concessum, quæ nulla in se peccata neque originalia neque actualia, etiam venialia infecta fuit, nullatenus astringi possunt obligatione recipiendi Sacramentum Penitentiae; quinimò neque capaces illius sunt, vtapore quibus deest materia necessaria requisita, quæ sunt peccata actualia, saltem venialia. Atque iuxta de Beata Virgine docent Victor. in sum. de confess. n. 15. Vuald. in Candel. aureo. n. 82. Suar. disp. 35. sect. 2. n. 15. Fagund. de penitent. l. 1. c. 2. in fine.

§. II.

Quæ personæ, & quo tempore, ad confessionem ex ecclesiastico præcepto teneantur.

1. Qui ad annos discretionis peruenerit, obligatur: & quando censetur ad discretionem peruenerit.
2. Pueri, cum primum rationis usum consequuntur, obligati sunt.
3. Fit satis dubitandi rationi.
4. Qualiter cum pueris accedentibus ad confessionem agendum est.
5. Grauari venialibus non tenetur confiteri.
6. Qualiter potuerit Ecclesia ad venialium, confessionem obliuiscere.
7. Tempus confessionis paschale esse docent aliqui.
8. Verius est, non esse tempus determinatum, sed qualibet parte anni fieri posse.
9. Satisfit oppositis rationibus.
10. Qualiter annus computetur.
11. Teneris anticipare confessionem, quando prauides impediendam.
12. Si omisisti per annum confiteri, negant aliqui te esse obligatum.
13. Verius est, te obligatum esse.
14. An satisfacias unica confessione praesenti anno, & praeteritis. Negant plures.
15. Sed difficilis sententia.

1. **C**onstat omnes fideles, cum ad annos discretionis peruenerint, si peccato mortali grauentur, obligatos esse confiteri. Sic habetur ex Concil. Lateranen. relato cap. Omnis utriusque sexus, de penitent. & remissionib. & in Trident. sess. 14. cap. 5. de reformat. & tradunt omnes Censetur si delis ad annos discretionis peruenerit, cum rationis vtu inter bonum & malum distinguente pollets, quod arbitrio prudentis Confessarij relinquendum est. Qui non tam ex arare, quam ex ingenio, & conditione puerorum id colligere debet. Nam esto, regulariter completo praesentio, perfectus vltus rationis omnibus eluceat: plures tamen ante eam aetatem, alij post eam rationis vltum consequuntur.

2. Solum est dubium, an statim ac perfectum rationis vltum consequuntur, hoc præcepto confessionis obligentur? Ratio

Ratio difficultatis est: quia Ecclesia non videtur velle astringere suis censuris, & præceptis fideles ante pubertatem. Item, non astringit regulariter ad sumptionem Eucharistiæ, quousque duodecim annus, vel quartus decimus compleatur. Ergo, neque ad confessionem adstringere ante eam ætatem debet, cum eodem tenore verborum præceptum de confessione, & sumptione Eucharistiæ latum fuerit. Atque ita docent D. Antonin. 2. part. sum. tit. 9. cap. 18. §. 1. Hostiens. & Anchar. in cap. Omnis vtriusque sexus, de penitent. & remiss. Sorus in 4. dist. 12. quest. 1. art. 11. in fine. Sed omnino tenendum est, pueros statim ac vsum rationis perfectum fuerint consecuti, obligatos esse singulis annis confiteri, si conscientia peccati mortalis grauentur. Constat ex praxi, vsque Ecclesiæ recepto: & quia aliis præceptis ecclesiasticis audiendi Sacrum, seruandi interdictum, abstinenti ab ingressu in Monasteria Monialium adstringuntur. Non ergo ab hoc præcepto maxime necessario excusari debent. Atque ita docent ex communi sententia Syluest. verbo. Confessio. 2. quest. 5. Suar. disp. 36. sect. 2. num. 6. Coninch. disp. 5. dub. 5. num. 50. Nanarr. c. 21. numer. 33. Henric. lib. 4. cap. 5. numer. 2. Fagund. de secundo Eccl. præcept. lib. 1. cap. 5. num. 12. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. num. 6. & 7. Bonac. disp. 5. quest. 5. sect. 2. punct. 4. Valq. quest. 90. art. 2. dub. 4. Valent. tom. 4. disp. 7. q. 9. part. 4. ad finem, & alij plures.

3. Neque ratio dubitandi in contrarium vrget. Patet namque, mitius se habere Ecclesiam cum pueris ante pubertatem, in penis ob peccata commissa interrogandis, vt satis colligitur ex cap. 1. & 2. de delictis puerorum, ibi: In pueris relinquuntur inultum, quod in aliis progressioris ætatis humane leges dicunt feruoris puniendum. Ex quo textu mouentur, Sã verbo Censura n. 2. & verbo Pueri. n. 1. & Molin. tr. 3. de iust. disp. 51. n. 8. & alij ad affirmandum, nulla celsura pueros ante pubertatem ætate affici: tamen si peccatum mortale commiserint. Sed, quamuis hæc sententia de censuris ipso iure latis non videtur probanda, ac de censuris, quæ ab homine feruntur, qualis est pena excommunicationis, quæ in pluribus Episcopatibus ferunt aduersus eos, qui singulis annis sua peccata confessi nõ fuerint, verissima est: non enim ante pubertatem citari possunt ac proinde neque ab homine excommunicari, sicut in præfatis tradit Suar. disp. 36. sect. vlt. in fine. Valq. quest. 90. art. 2. dub. 4. n. 2. Sã verbo Confessio, num. 3. Henric. lib. 4. cap. 5. num. 2. Sanchez. lib. 1. sum. cap. 12. numer. 7. Bonac. disp. 5. quest. 5. sect. 2. part. 4. numer. 4. numer. 3. Fagund. lib. 1. de penit. cap. 3. ad numer. 14. & 15. Non tamen ex hac benignitate inferendum est, nol. le Ecclesiam suis præceptis pueros vsu rationis pollentes astringere: id enim nec necessarium erat, neque expediebat. Non item obstat, quod præceptum de sumenda Eucharistia plerumque non obliget ante pubertatem: quia hoc præceptum obligat discretione obtenta, nisi ex consilio Confessoris iudicatum fuerit differendum: quæ conditio pro præcepto confessionis apposta non fuit. At consuetudine recepta omnes Confessarii vsque ad eam ætatem communionem differuntum ob reuerentiam tanti sacramenti: tum, quia est minoris necessitatis: quam dilationem pro sacramento Penitentia non est illis permillum concedere. Ergo fideles discretione habentes obligantur confessione, tamen si Eucharistiæ præcepto non obligentur.

4. Pueri verò accedentes ad confessionem, diligenter examinandi sunt, an satis capaces existant absolutionis recipiendi. Sunt enim plures, qui, etlo, peccare sciant, peccata confiteri nequeunt; quos tamen non expedit statim dimittere: sed confessoris monitis, & diligentia instruendi sunt. Qui si instructionem non percipiunt, neque de peccatis, provt patet, est, doleant, concessa benedictione, & imposta aliqua penitentia, absque absolutione sacramentali dimittantur, maxime quando nullo peccato mortali adstringuntur: hac enim via, & confessione alluescent, & paulatim instruentur. Si verò mortale peccatum falsi fuerint, diligentius inuestigandum, & procurandum, vt dolore debitum illius conuiciant, & absolutioni recipiendi se disponant. Quod si nec sub dubio capaces absolutionis existant; monendi sunt, vt dispositioni debite incumbant, iterum pro absolutione recipiendi reuocentur. At stante dispositione, omnino absolui debent, præcipue si virget aliqua necessitas; sub conditione tamen mentis recitata. Quæ omnia notauit Zambran. de casibus referuat. cap. 4. dub. 3. numer. 2. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. numer. 7.

5. Dixi initio, si mortali peccato grauentur: nam venialibus peccatis tantum affrici, nec diuino, vt dixi, neque ecclesiastico præcepto confiteri tenentur, vt ex communi sententia tradunt Suar. disp. 36. sect. 2. num. 8. Coninch. disp. 5. dub. 5. num. 52. Valquez quest. 90. art. 2. dub. 2. numer. 11. Bonac. disp. 5. quest. 6. sect. 2. p. 4. num. 8. Fagund. de secundo Eccl. præcept. lib. 1. cap. 2. numer. 8. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. num. 12. aduersus Alea. 4. p. quest. 77. memb. 1. num. 3. & memb. 2. art. 5. ad 10. Bonauent. in 4. dist. 17. art. 2. quest. 1. Richard. ibi art. 2. quest. 4. ad 1. existimantes, Ecclesiam præcepisse annuam confessio-

nem, siue peccatis mortalibus, siue venialibus fideles grauentur. Sed conclusio probatur manifestè ex Trident. sess. 14. cap. 5. & can. 7. vbi de peccatis venialibus dicitur, taceri citra culpam posse, & multis aliis remedijs expiari, quæ vera nõ essent si ex præcepto Ecclesiæ deberent necessariò fateri. Item, Ecclesiæ præceptum diuinum de confessione faciendi, quod indeterminate erat quoad tempus, ad singulos annos determinauit: at præceptum diuinum solum est de confessione mortalium: nam venialia alijs multis remedijs expiari possunt. Ergo, Præterea, si latum esset præceptum de confessione faciendi ab eo; qui venialibus tantum peccatis grauat, sic, omnia venialia peccata obligatus esset fateri, siquidem in cap. Omnis vtriusque sexus, omnia peccata fateri præcipiuntur: at præceptum de confessione omnium venialium durum esset, & ferè impossibile: non igitur ad eam confessionem præceptum extenditur. Neque illa verba Christi Domini Ioann. 20. Quorum remisistis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. ad peccata mortalia, & venialia atque extenduntur: sed diuerso modo. Ad peccata mortalia vtque verbum remittendi, & retinendi extenditur: quia Christus Dominus, & potestatem ea peccata remittendi, & retinendi Sacerdotibus concessit. At comparatione venialium solum potestatem remittendi ex priuilegio concessit, sublata potestate retinendi: neque enim Sacerdotes ea valent retinere, cum alijs remedijs, præter sacramentum Penitentia, expiari possint, vt bene notauit Valq. q. 90. art. 2. dub. 2. n. 15. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. n. 12.

Verum, esto, à præcepto annuæ confessionis excusetur, qui nullius peccati mortalis conscientus est; non tamen excusatur, quin Pastori se listat, & statum suæ conscientia declarat; tum ob scandalum vitandum; tum, ne excommunicetur, saltem in foro exteriori; Pastorque obligatus est sic de se deponere. credere, nisi manifestas rationes habeat in contrarium: sicut docent Suar. 4. de penit. disp. 36. sect. 2. numer. 9. Coninch. disp. 5. dub. 5. n. 52. Fagund. de secundo Eccl. præcept. lib. 1. cap. 2. num. 9. Bonac. disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 8. Valq. q. 90. art. 2. dub. 2. n. 19. Fateor tamen, non leue fundamentum iniquæ suspitionis præbere, quin integro anno confessionem omitteret sub prætextu carentia peccati mortalis. Etenim, cum per huius Sacramenti susceptionem gratia augeatur, & maiori cum reuerentia, & fructu suscipiatur Eucharistia, & factis in Ecclesia vsitatum sit quod fideles, tamen si solis venialibus grauari existant. Communioni recipiendæ confessionem præmittant, certe qui hæc omnia despiceret, præsumptionem gigneret, non esse ita purum, & immaculatum, ac ipse opinatur. Quapropter monendus hic esset, & persuadendus, vt confessionem venialium faceret. Nam esto, mortalis conscientus non sit, forè illo grauetur: & confessione venialium legitime facta illius mortalis ignorati remissionem obtinebit, quam absque confessione non obtineret.

6. Doctores autem disputant, an saltem poruerit Ecclesia legem ferre de peccatis venialibus conscientis. Et mihi dicendum videtur cum Egid. de Coninch. disp. 5. dub. 5. concl. 3. directè legem ferri non posse de confessione venialium. Nam, si ad confessionem omnium obligaret, esset lex intolerabilis humane fragilitatis, & grauis occasio scrupulorum. Si ad aliqua consistenda pro libro penitentis, esset parum vilis. Si ad venialia in aliqua determinata materia, certè extra religiosum statum fingi non potest iusta causa ferendi talem legem. Pro Religiosis verò, vt pote perfectioni studentibus, facilius hæc lex ferri possit: at solum sub veniali culpa obligaret, quia materia leuis est.

Verum esto de confessione venialium directè ferri non possit lex, indirectè tamen ferri potest: præcipiendo, inquam, confessionem, sicuti aliud quoduis opus virtutis, præcipue cum tot utilitates ex frequenti confessione oriantur. Si enim ad confessionem faciendam singulis mensibus, vel annis, voto obligari quis potest: cur non lege, & præcepto? Et ita sæpe obligatur, qui à Sede apostolica imperat dispensationem voti castitatis, vel alterius impedimenti ad matrimonium contrahendum. Quo præcepto posito, qui peccatis mortalibus grauat non esset, necessariò venialia fateri debet: quia sine confessione mortalis, vel venialis confessio stare non potest, ac proinde neque illius præcepti executio. Sic Coninch. disp. 5. de necess. confess. dub. 5. n. 53. Suar. disp. 22. sect. 8. Valq. quest. 90. art. 2. dub. 3. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. numer. 13, vbi affirmat; te ipsa Monachis Sancti Benedicti menstruam confessionem præceptam esse in Clement. Ne in agro Dominico. S. Sanè. de statu Monach. ibi: Vt in singulis mensibus, tam in Monasterijs, quàm extra, ad confessionem saltem semel accedant omnes, & singuli. sed credo cum Barbol. in remission. Concil. sess. 14. cap. 5. Henric. lib. 4. c. 4. n. 10. Rodrig. i. quest. 62. art. 1. Cano relect. de penit. c. 5. §. 8. At verò, potius sub consilio, & directione quam sub rigoroso præcepto prædictam confessionem statuerat esse, sicuti & Communionem omnibus diebus Dominicis.

7. Tempus annuæ confessionis aliquibus videtur pastoralè

chale esse, sicut est Communio. Sic Petr. de Soto *lect. 5. de confess. Suar. disp. 36. sect. 3. Fagnan. de secund. Eccl. præcep. lib. 1. c. 1. n. 5.* Mouetur primò ex Trident. *sess. 14. can. 8.* anathematizante eos, qui negauerint, fideles singulis annis obligatos non esse confiteri; & ob id luadentes, in tempore Quadragesimæ confiteantur. Supponit ergo tempore Quadragesimæ adesse obligationem. Secundò, in Extrauag. *Vices de treuga, & pace*, alleritur, parochianos tempore Paschalis obligatos esse proprio Sacerdoti cōfiteri. Tertio, in *c. Omnis vtriusque sexus de pen. & remiss.* præcipitur omnibus fidelibus vt singulis annis omnia sua peccata mortalia cōfiteantur; at, qui tēpore Paschalis grauat mortalibus nō cōfessus ea nō fateretur cōfessionē omnium mortalium eo anno commissurum non præstiffet. Ergo non satisfeciffet præcepto. Quartò, tempore paschali solent Rēctores à suis subditis testimonium confessionis exigere. Signum ergo est eo tempore subditos obligari. Denique, si eo tempore subditi non obligarentur confiteri, possent ferre per duos annos confessionem differre abique peccato. Nam, si annus computetur à Ianuario in Ianuarium, vel à Dominica in albis vsque ad aliam Dominicam in albis, qui primo die Ianuarij anno 1631. factus esset, posset vsque ad vltimum diem Decemb. anni 1632. confessionem differre, & qui in Dominica in albis anni 1631. sua peccata aperiret, posset vsque ad Sabbatum antecedens anni 1633. confessionem prorogare: quia facta confessione primo die Ianuarij anni 1631. satisfecit præcepto eo anno confitendi, & facta confessione vltimo die Decembr. anni 1632. satisfacit confessioni debitæ illo anno. Et idem est, si computatio fiat à Dominica in albis vsque ad aliam similem Dominicam: confitens enim Dominica in albis anni 1631. satisfacit confessioni debitæ eo anno vsque ad eandem Dominicam sequentis anni, à qua incipit annus obligationis computari, qui durare debet vsque ad Sabbatum in albis anni 1633. quo die si fiat confessio, satisfacit præcepto annuæ confessionis: ergo ferre per duos annos differens confessionē. Ne igitur hoc inconueniens admittas asserendum est, paschale tempus confessionis, sicuti & Communioni signatum esse. Hinc inferet hæc sententia, si tempore paschali impeditus sis à Communione vel, quia non adest copia Sacerdotis, vel, quia ob tenebram atatem tibi non conceditur; vel quia ob aliam causam ex consilio Confessarij differatur, te grauarum mortali obligatum esse ad Confessionem.

8. Nihilominus contraria sententia communior est, & probabilior, scilicet, confessioni non esse determinatum tempus paschale; sed quolibet die anni fieri posse, & præcepto esse satisfactum. Sic post alios antiquiores docuerunt Sotus in *4. disp. 18. q. 1. ar. 4. concl. 1.* Victor. *summ. 137. Henriq. l. 4. de pen. cap. 4. num. 7.* Valq. *qu. 90. art. 3. dub. 1. num. 3. & 15.* Valen. *tom. 4. disp. 7. quest. 9. part. 4. vers. Consuetudo.* Emman. *Sa Confessio, num. 4.* Coninch. *disp. 5. dub. 7.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. nu. 10.* Bonac. *disp. 5. quest. 6. sect. 2. part. 4. num. 10.* Fundamentum desumitur ex cap. *Omnis vtriusque sexus, de pœnitent. & remissio.* vbi inquit Concilium: *Omnis vtriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis peruenerit, omnia sua solus peccata cōfiteatur fideliter, saltem semel in anno, proprio Sacerdoti, & iniunctam sibi pœnitentiã studeat pro viribus adimplere, suscipiens reuoluntate ad minus in Pascha Eucharistia Sacramentũ, nisi forte de consilio proprii Sacerdotis ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab eius perceptione duxerit abstinentiã.* Cùm ergo Concilium solum tempus paschale Eucharistie recipiendæ signauerit, non autem confessionis; absque fundamento obligatio confessionis ad tempus paschale restringitur. Præterea Trident. *sess. 14. cap. 5. in fine.* declarans, obligationem cōfiteendi à Chri. to impostam, Concilium Lateranense singulis annis exequendam præcepisse, subdit: *In vniuersa Ecclesia cũ ingenti animarum fructu obseruatur mos ille salutaris confiteendi sacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadragesimæ; quem morem hæc sancta Synodus maximè probas & amplectitur, tanquã piũ, & meriti retinendũ.* Ex quibus verbis colligitur aperte, distinxisse Cō. ciliũ inter præceptũ cōfiteendi, & morẽ cōfiteendi in Quadragesima. Et de præcepto inquit, vt saltem semel in anno impleatur: morẽ autẽ in Quadragesima confitendi non præcipit, sed tanquam piũ: & meritò retinendum probat, & amplectitur. Quod claritè explicuit *can. 8. eiusd. session. si attente verba expendantur:* ibi enim Concilium anathematizat eos, qui dixerint, confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia seruat, esse impossibilem, aut traditionem humanam à pijs abolendam, aut ad eam non teneri omnes, & singulos vtriusque sexus fideles, iuxta magni Concilij Lateranen. constitutionem semel in anno: & ob id luadendum Christi fidelibus, vt non confiteantur tempore Quadragesimæ. Si igitur tempore Quadragesimæ tenerentur fideles confiteri, Concilium absolute anathematizaret eos, qui dicerent, fideles tempore Quadragesimæ non esse obligatos confiteri; sicuti anathematizat eos, qui dicunt, semel in anno non teneri: solum enim anathematizat eos, qui fidelibus luaserint, ne tempore Quadragesimæ confiteantur, eò quòd obligationem non habeant semel in anno confitendi.

9. Reitat argumentis oppositis satisfacere. Ad primum

constat ex probatione nostræ conclusionis. Ad secundum ex Extrauag. *Vices*, respondeo, ibi nullum præceptum imponi, sed impositum in cap. *Omnis vtriusque sexus*, referri, vt constat ex illis verbis: *Cùm Papatianus de iure teneatur, saltem semel in Paschate, proprio Sacerdoti confiteri.* Et licet ibi expressum sit tempus paschale, id factum non est, vt prædicto tempori obligatio astringatur, sed quia eo tempore plerumque impletur simul, cum obligatione Eucharistiam suscipiendi. Ad tertium concedo, præcipi in cap. *Omnis*, omnia peccata mortalia commissa, tempore, quo fit confessio, confiteri: quia id ad integritatem confessionis est requisitum; non tamen præcipitur, vt omnium mortalium, quæ eo anno committuntur, confessio fiat: aliàs si facta legitima confessione in vltimo die anni nouum mortale committeres, eo die deberes iterum confiteri, quòd onus; vt pote sine fundamento, admittendum non est. Ad quartum fauor, Patochos solere testimonium confessionis à suis subditis exigere tempore Paschalis: quia plerumque eo tempore præceptum confessionis implet: & quia cognoscere debent, an ad Communione eo tempore suscipiendam rectè dispositi sint. Ad vltimum, admittimus, & abique transgressione præcepti confessionis, posse fidelem ferre per duos annos confessionem differre. Hæc enim dilatio, etsi sua, & intentioni præcepti adueretur, non adueratur materia præcepti, cum saltem semel in anno confessio fiat.

10. Sed qualiter annus computandus est? Aliquibus videbitur computandus ab eo tempore, quo post vltimam confessionem mortale commiseris: quia ab eo tempore obligatio confessionis te astringit. Alij affirmabunt, computandum esse ab vltima confessione, ne vltra duodecim menses sublequens differatur. Sed hos modos dicendi optimè reprobat Coninch. *disp. 5. de confess. dub. 6. concl. 1.* propterea quòd textus in cap. *Omnis vtriusque sexus*, legem communem, & generalem statuit, vt omnes fideles semel in anno confiterentur. At si prædicta computatio seruanda esset, non omnes eodem anno præcepto confessionis astringerentur, sed iuxta diuersitatem personarum, vel peccantium, vel continentium, tempus confessionis prorogaretur, vel restringeretur: quòd alienum est à verbis Concilij, & communi Ecclesie praxi.

Quapropter duplex est probabilis computatio anni. Prima à Ianuario in Ianuarium: quia lex intelligi debet iuxta communem, & frequentem vsum. At negari non potest esse communem, & frequentem vsum computandi annos à Ianuario in Ianuarium. Ergo hæc lex iuxta hanc computationem intelligi debet. Quòd si dicas, hanc computationem esse profanam, non ecclesiasticam: hæc enim à Paschate Resurrectionis, vsque ad sequens Pascha desumi debet; obstat: quia hæc antiqua computatio ab Ecclesia accipitur, tum in ordinibus conferendis; tum in beneficiorum possessione; tum in obligatione ad ieiunium, ad matrimonium, ad votum, tum in censurarum impositione. Non ergo hoc præceptum ab hac computatione eximi debet. Præterea mos ecclesiasticus computandi annum non à Paschate, sed ab Aduentu vsque ad Aduentum incipit. Ergo vel ab hoc tempore Aduentus faciendæ est computatio, si morem ecclesiasticum recitandi sequamur; vel faciendæ est à Ianuario in Ianuarium; vt communiter fit, & affirmandum est cum Valq. *qu. 90. art. 3. dub. 1. n. 5.*

Alter modus computandi annum, communi Doctorum autoritate receptus est à Paschate in Pascha. Sic tradit Nau. *c. 21. n. 45.* Sotus in *4. disp. 18. qu. 1. ar. 4.* Medin. *de confess. quest. 14.* Victor. *n. 147.* Suar. *disp. 36. sect. 3. n. 8.* Coninch. *disp. 5. dub. 6. concl. 2.* Layman. *l. 5. sum. tract. 6. cap. 5. num. 8.* Bonac. *disp. 5. q. 5. sect. 2. part. 4. n. 19.* Henriq. *l. 4. cap. 4. n. 1.* Reginald. *l. 6. n. 55. & 57.* & alij. Fundamentum huius computationis est: quia eo tempore solent Parochi testimonium confessionis à fidelibus exigere, quasi indicantes, tunc expirare tempus obligationis exequendæ. Sed est leue fundamentum, vt constat ex superioribus dictis. Quapropter sententiam Valq. spectato iure, & ratione naturali, seclusa autoritate, probabiliorẽ, & veriorẽ existimarem.

11. Sed inquires an teneris anticipare confessionem, ante anni finem, si scias in fine anni copiam confessoris non habiturum, vel alia via à confessione impediendum? Respondeo affirmatiuè ex communi omnium sententia, quam tradit Suar. *disp. 36. sect. 5. n. 2.* Valq. *qu. 90. art. 3. dub. 2. n. 9.* Coninch. *disp. 5. dub. 7. n. 58.* Henriq. *l. 4. c. 3. n. 3.* Reginald. *l. 6. num. 25.* Bonac. *de Pœnitent. disp. 5. q. 5. sect. 2. part. 4. num. 21.* Laym. *l. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 8. coroll. 2.* Ratio est manifesta: quia teneris confiteri eo tempore, quo præceptum confessionis te obligat, eique satisfacere potes: at agnoscis, eo tempore te obligare præceptum confessionis, eique satisfacere posse, & in reliquo impotentem esse. Teneris ergo eo tempore confiteri, ne confessionem præceptam omittas, sicuti teneris die festiuo Missam audire hora octaua, si scias in reliquis horis impediendum esse; & Eucharistiam tempore paschali primis illis octo diebus suscipere, si credas in reliquis impediendum fore: quia præcepto satisfacendum est, eum de facto obligat, & impleti potest.

12. Verùm, si confessionem integro anno omiseris, dubitant

tant Doctores, an teneatis statim, cum primum possis, confiteri: Negant Sylvest. Eucharistia. 3. quæst. 15. dicto 3. Ledelm. 2. p. 4. q. 6. art. 5. dub. 7. Mouentur argumento delumpto ex reliquis præceptis, quæ temporari designato alligata sunt, ut præceptum audiendi Sacramentum, recitandi Horas, ieiunandi, imò & Eucharistiam sumendi, quinimò & confitendi tempore mortis: quorum obligatio cessat transacto tempore obligationis executioni designato, ut colligitur ex cap. Sicur de sponsalib. vers. Nisi forsitan leg. Si fideiussor. §. Nisi. ff. Mandati. & similibus. Præterea, si transacto anno adhuc perueuerat obligatio confitendi, bis teneberis eodem anno confiteri: semel, ut satisfacias obligationi anni præteriti: & semel, ut satisfacias obligationi anni præsentis. Quod si plures annos confessionem omiseris, toties obligatus eris, cum primum possis, ad confitendum, quod praxi receptum non est.

13. Nihilominus probabilis est, siue iuste, siue iniuste confessionem annalem omiseris, te obligatum esse initio sequentis anni, cum primum possis, confiteri: quia tempus vnius anni non assignatur ut terminus finiendi obligationem: sed ne vitra illam differatur, sicuti cum alieui signatur tempus ad comparandum, vel ad soluendum debitum, & eo tempore nec comparat, nec debitum solui: non obinde liber manet, sed potius amplius adstringitur. Secus verò est in reliquis præceptis, quæ pro contraria sententia referuntur: quia apposta sunt, ut onus, & pensum illius diei, eiusque honorem: atque ita transacto eo die, & cessat finis præcepti, & ipsum præceptum. At in confessione aliter se res habet: etenim illius præceptum latum est, ut cum Deo reconcileris: qui finis, elapso anno, efficacius urget. Deinde colligitur hæc obligatio ex excommunicatione synodali, quæ ferè in omnibus diocæcesibus lata est aduersus eos, qui semel in anno facti non fuerint, neque Eucharistiam in Paschate receperint, à qua excommunicatione nunquam absoluntur, nisi confessionem facere velint. Signum ergo est, confessionis obligationem elapso anno perueeritate.

14. An verò elapso anno, vnica confessione, & præsentis anni obligationi, & præcedentis satisfacias: non est constans inter Doctores. Plures, & grauissimi Doctores negant, eo quod confessio initio sequentis anni fiat in satisfactionem obligationis anni præcedentis, & moraliter reputetur, ac si præcedenti anno fuerit facta. Superest ergo præsentis anni obligationi satisfaciere. Sic docuit Suar. disp. 5. sect. 4. n. 5. Coninch. disp. 5. de penit. dub. 8. num. 65. Filliuc. tract. 7. c. 3. q. 5. n. 56. Bonac. disp. 5. de penit. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 31. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 10. vers. Ad secundum. in fine.

15. Sed hæc sententia dura mihi videtur, & difficilis: nam si initio anni sequentis omnia tua peccata, tam præcedenti, quam præsentis anni commissa fatearis, tamen eo anno nullam aliam confessionem feceris, præceptum latum de confessione semel in anno facienda, eo anno non transgredieris: si quidem eo anno iam semel confessus es. Et quidem si eo anno nullum aliud mortale commiseris post eam confessionem factam: evidens est, te obligatum non esse, ut notauit Bonac. sup. Signum ergo est, vnica illa confessione, & obligationi præcedentis anni satisfecisse: nam ad illam confessionem faciendam non solum ex obligatione præcedentis, sed & præsentis anni attingebaris. Deinde, si in fine anni sequentis confessionem facias, affirmat Coninch. dicto dub. 8. concl. 2. te non esse obligatum iterum confiteri: tamen si nouum mortale committas: quia ea confessio ob distantiam ab anno præcedenti censeri non potest moraliter facta eo anno, sed solum in satisfactionem obligationis præsentis. Quod à fortiore diceretur per plures annos confessionem omiseris. Sed, cum obligatio confessionis, elapso anno, non fuerit extincta: sed quo magis differtur, eo plius vigeat, si facta ea confessione in fine anni nulla superest obligatio confitendi, efficitur sanè vnica confessione obligationi præsentis, & præteriti anni satisfactum esse. Ergo eodem modo satisfieri potest, tamen si initio anni confessio fiat. Atque ita probabile docent Agid. & Bonac. supra.

§. III.

Qua confessione fiat satis præcepto lato in cap. Omnis viriisque sexus. & de causis excusantibus à penis ob illius transgressionem.

1. Non fit satis huic præcepto confessione venialium.
2. Confessione mortalium memoria occurrentium, & absolute recepta fit satis.
3. Si post factam eam confessionem in mortale incidas, tamen si Suar. & Henric. censent, te esse obligatum eo anno faterris, verius est oppositum.
4. Per confessionem illegitimam non satisfacies præcepto.
5. Incurret excommunicationem synodalem.

6. Ab hoc præcepto non excipiuntur peccatores publici.
7. Non satisfacies præcepto, si absolutio non concedatur.
8. Expenduntur causæ excusantes ab hoc præcepto.

1. **A**liqua sunt apud Doctores communiter certa, alia sub opinione versantur. Primum certum est, huic præcepto confessionis non satisfieri confessione venialium, eo quod præcepto satisfaciere non possis, nisi rem præceptam exequaris: at confessio venialis in prædicto cap. Omnis. tibi non præcipitur. Non ergo ea confessione satisfaciere præcepto potes. Ex quo euidenter infertur, si facta confessione venialium, quia solis venialibus grauatus eras eodem anno in aliquod mortale incidas, te obligatum esse, ante finitum annum illius mortalis confessionem facere: alia eo anno omittentes confessionem præceptam. Sic docent Valq. qu. 90. art. 3. dub. 1. ad finem. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 10. vers. Ad tertium. Reginald. lib. 3. n. 38. Bonac. disp. 5. de penit. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 33. in fine.

2. Secundò certum est, facta legitima confessione omnium mortalium, quæ tibi memoria occurrerint, & absolute à sacerdote recepta, satisfaciere præcepto confessionis, tamen si aliquorum mortalium inuincibiliter oblitus fueris, neque obligatum esse ea intra illum annum ad confessionem adducere: alia obligatus esses bis, & ter confiteri, quod receptum non est. Non enim præceptum imponitur de confitendis omnibus mortalibus absolute: id enim sæpè esset impossibile, sæpè non expediens: sed de confitendis iis omnibus, quæ post diligentem inquisitionem memoria occurrerint tempore confessionis, quorumque manifestatio, nec tibi, neque alteri grauius nocua est. Neque refert, ea peccata obliuata fateri debere ex obligatione iuris diuini: ut inde inferas, etiam ex præcepto ecclesiastico, quod iuris diuini determinatum fuit, te fateri obligatum esse: quia ex iure diuino non teneris ea fateri eo anno: sed, quando periculum mortis adfuerit, vel Eucharistiam susceperis, vel ad Eucharistiam voluntariè accessurus. Sic Nauarr. cap. 2. numer. 9. Suar. disp. 23. sect. 2. Coninch. disp. 5. dub. 9. num. 66. & 71. Fagund. de penit. lib. 1. c. 4. n. 17. Bonac. plures referens de penit. disp. 5. qu. 5. sect. 2. p. 4. num. 32. aduersus Sotum in 4. dist. 18. q. 2. art. 5. ad 3. Henric. lib. 4. cap. 4. numer. 5. in com. lit. D. & cap. 15. numer. 1.

3. Sed dubia quæstio est, an si post factam legitimam confessionem in peccatum mortale incidas, teneris eo anno illud peccatum fateri. Affirmat Suar. disp. 16. sect. 3. num. 9. & sect. 4. num. 7. Henric. lib. 4. cap. 4. num. 2. & 6. Etenim præceptum esse videtur de confessione facienda, semel in anno, omnium mortalium, quæ eo anno, vel præcedentibus fuerint commissa. Si igitur illud peccatum, quod post factam confessionem commissum est, voluntariè fateri omittis, præcepto de confessione facienda omnium mortalium, quæ eo anno commissa sunt, non satisfacias.

Ceterum longè verius est, te non esse obligatum ex vi huius præcepti, illud peccatum eo anno fateri, quia præceptum non est de confessione facienda eo anno omnium peccatorum, quæ eo anno fuerint commissa: id enim apertius explicari debebat: sed præceptum fuit de confessione semel in anno facienda omnium peccatorum, quæ ad validam, & fructuosam confessionem fateri necessarium fuerit. Quòd si postmodum peccatum aliquod committas, in confessionem sequentis anni referuare poteris. Alias nunquam censeri posses, plenè huic præcepto satisfecisse, quousque annus finitus sit: tamen si plures fueris ritè confessus: quia semper periculo es expositus nouum peccatum committendi, & nouam confessionis obligationem contrahendi: expedirèque confessionem, non in principio, neque ad medium anni: sed in fine præstare. Ne igitur hæc inconuenientia admittas, afferendum est, facta semel legitima confessione nullam tibi superesse obligationem eo anno confitendi, nisi fortè susceperis his Eucharistiam, vel in periculum mortis incidas. Atque ita docent Victor. de confess. num. 137. Reginald. lib. 3. numer. 38. Coninch. disp. 5. de confess. dub. 7. n. 59. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 10. in respons. ad 1. Bonac. probabile reputat de penit. disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 33. in fine.

4. Secunda, & grauior quæstio est, an per confessionem illegitimam, scilicet, absque dolore, vel integritate, fiat satis prædicto præcepto? Et quidem eo casu, quo plures Doctores sentiunt, dari confessionem validam, sed informem, verius est præcepto satisfactum esse. Nam esto fini præcepti, qui est reconciliari cum Deo, satisfactum nõ sit, materia præcepti, quæ est confessio valida, veriàque Sacramenti susceptio satisfacta est. Sed postea sententia, quam superius firmatam reliquimus, scilicet, non dari confessionem validam, & informem: adhuc plures censent, te satisfaciere præcepto, quocumque modo confessionem facias: quia Ecclesia solum externam confessionem præcipit, & illius defectum punit, cuius executioni occultissimus defectus doloris, & integritatis soli Deo cognitus ob stare non potest. Deinde in cap. Quod quidam de penit. & remiss. dicitur, recipiendos esse ad penitentiam peccatores, quan-